

Trường THCS Phan Công Hớn

Tổ: GD CD

Tuần 31, 32, 33, 34- Môn: GD CD – Khối: 8

(Thực hiện từ ngày 14/4/2025 đến 10/5/2025)

**BÀI 10: QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ LAO ĐỘNG CỦA CÔNG DÂN
(4 tiết)**

A. GIÁO VIÊN GIAO VIỆC VÀ HƯỚNG DẪN HỌC TẬP:

Nhiệm vụ 1: *Tìm một số câu ca dao, tục ngữ nói về lao động.*

VD: Một số câu ca dao, tục ngữ gợi ý:

“Ai ơi, bưng bát cơm đầy

Đẻo thơm một hạt, đắng cay muôn phần.”

“Rủ nhau đi cấy, đi cà

Bây giờ khó nhọc có ngày phong lưu”

“Muốn cho bông lúa nảy bông to

Cày sâu bừa kĩ phân tro cho nhiều”

“Nhất nước, nhì phân, tam cần, tứ giống”

-> *Nêu ý nghĩa các câu đã tìm.*

Nhiệm vụ 2: HS quan sát hình ảnh SHS tr. 64, 65 và trả lời câu hỏi:

Em có suy nghĩ gì về lao động của người nông dân, công nhân, bác sĩ, nhạc sĩ trong các hình ảnh?

+ Lao động của người nông dân tạo ra của cải, vật chất.

+ Lao động của người công nhân tạo ra sản phẩm tiêu dùng.

+ Lao động của người bác sĩ là khám chữa bệnh cho tất cả mọi người.

+ Lao động của nhạc sĩ là sáng tác ra bài hát phục vụ nhu cầu ca hát của mọi người.

-> HS rút ra kết luận về vai trò của lao động.

Nhiệm vụ 3: HS đọc thông tin, trường hợp trong SHS tr 65, 66, 67, 68 yêu cầu HS trả lời câu hỏi:

+ **Em hãy cho biết, anh M có quyền đơn phương chấm dứt hợp đồng lao động theo quy định của pháp luật không?**

+ **Em hãy cho biết chú T quyết định từ chối anh Q vào làm việc.**

● Người lao động có quyền: không bị phân biệt đối xử, cưỡng bức lao động tại nơi làm việc và có quyền đơn phương chấm dứt hợp đồng lao động.

● Người sử dụng lao động có nghĩa vụ: tôn trọng danh dự, nhân phẩm của người lao động.

=> Trong trường hợp 1, Anh M thường xuyên bị người sử dụng lao động ngược đãi, nhục mạ, gây tổn hại đến sức khỏe, danh dự và nhân phẩm. Nên anh M có quyền đơn phương chấm dứt hợp đồng lao động theo đúng quy định của pháp luật.

+ Điểm c) khoản 2 điều 147 của Bộ luật lao động năm 2019 quy định: cấm sử dụng lao động từ đủ 15 tuổi đến dưới 18 tuổi làm việc trong cơ sở giết mổ gia súc.

=> Trong trường hợp 2, do anh Q mới 17 tuổi, nên việc chú T từ chối anh Q vào làm việc

-> HS rút ra kết luận về quy định của pháp luật về quyền, nghĩa vụ lao động của công dân, lao động chưa thành niên.

Nhiệm vụ 4: HS đọc các thông tin, trường hợp trong SHS tr. 69 và yêu cầu HS thực hiện nhiệm vụ:

- Em hãy cho biết chị B có quyền được giao kết nhiều hợp đồng lao động với người sử dụng lao động không?

- Em hãy nêu những quyền và nghĩa vụ cơ bản khác của người lao động khi hợp đồng.

-> Chị B có thể ký hợp đồng lao động với nhiều người sử dụng lao động, nhưng chị cần đảm bảo thực hiện tốt những điều khoản đã ký kết trong hợp đồng.

-> Rút ra kết luận về quyền và nghĩa vụ cơ bản của các bên tham gia trong hợp đồng lao động.

Nhiệm vụ 5: HS đọc trường hợp trong SHS tr. 70 và trả lời theo yêu cầu.

+ Em hãy cho biết hành vi của ông A có vi phạm pháp luật lao động về việc sử dụng lao động chưa thành niên không. Vì sao?

+ Em sẽ tư vấn cho Trần Văn T như thế nào để có thể tham gia lao động đúng luật?

Hành vi của ông A đã vi phạm quy định pháp luật về việc sử dụng lao động chưa thành niên.

Vi: Theo quy định của Bộ luật Lao động năm 2019:

+ Phải giao kết hợp đồng lao động bằng văn bản với người lao động (trong tình huống trên, ông A đã không ký kết hợp đồng với các nhân viên).

+ Thời giờ làm việc của người từ đủ 15 tuổi đến chưa đủ 18 tuổi không được quá 08 giờ trong 01 ngày và 40 giờ trong 01 tuần (khoản 2 điều 146). Trong khi đó, ông A lại yêu cầu các lao động phải làm việc từ 10 - 14 tiếng/ ngày.

+ Nghiêm cấm sử dụng người lao động đủ 15 tuổi đến chưa đủ 18 tuổi làm công việc: mang, vác, nâng các vật nặng vượt quá thể trạng của người chưa thành niên.

*** Em sẽ tư vấn cho Trần Văn T:**

+ Giải thích cho ông A hiểu rõ các quy định của bộ luật Lao động năm 2019 về sử dụng lao động chưa thành niên. Từ đó, yêu cầu ông A thực hiện đúng các quy định của pháp luật, như: giao kết hợp đồng lao động bằng văn bản; không bắt ép người lao động làm quá số giờ quy định và mang vác nặng.

+ Nếu ông A không thực hiện đúng quy định của pháp luật, bạn T nên: từ chối làm việc; bí mật thu thập chứng cứ vi phạm của ông A và gửi khiếu nại đến cơ quan chức năng.

-> Rút ra kết luận về trách nhiệm của học sinh trong lao động đúng pháp luật.

B. LÝ THUYẾT:

BÀI 10: QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ LAO ĐỘNG CỦA CÔNG DÂN (4 tiết)

1. Vai trò của lao động:

+ Lao động là hoạt động chủ yếu, quan trọng nhất của con người.

+ Lao động là nhân tố quyết định sự tồn tại, phát triển của xã hội.

2. Quy định của pháp luật về quyền, nghĩa vụ lao động của công dân:

+ Công dân có quyền làm việc, lựa chọn nghề nghiệp, việc làm và nơi làm việc để đáp ứng nhu cầu của bản thân, gia đình và cống hiến cho xã hội.

+ Công dân có nghĩa vụ lao động để nuôi sống bản thân, gia đình và góp phần phát triển đất nước.

- Quy định của pháp luật về lao động chưa thành niên:

Cấm sử dụng người lao động từ đủ 15 tuổi đến chưa đủ 18 tuổi làm các công việc, ở các nơi làm việc theo quy định của Bộ luật Lao động năm 2019.

- Quyền và nghĩa vụ của người lao động:

+ Người lao động có quyền làm việc, tự do lựa chọn việc làm, nơi làm việc, nghề nghiệp, không bị phân biệt đối xử, không bị cưỡng bức lao động, được hưởng lương phù hợp với trình độ, được gia nhập các tổ chức nghề nghiệp, tổ chức đại diện cho người lao động...;

+ Có nghĩa vụ thực hiện hợp đồng lao động, chấp hành kỉ luật lao động, tuân theo sự quản lí, điều hành của người sử dụng lao động.

- *Quyền và nghĩa vụ của người sử dụng lao động :*

+ Người sử dụng lao động có quyền tuyển dụng, bố trí, quản lí, điều hành, giám sát lao động, khen thưởng và xử lí vi phạm kỉ luật lao động, đóng cửa tạm thời nơi làm việc,...

+ Có nghĩa vụ thực hiện hợp đồng lao động, thỏa ước lao động tập thể và thỏa thuận hợp pháp khác, tôn trọng danh dự và nhân phẩm của người lao động. Thực hiện quy định của pháp luật về lao động, việc làm, giáo dục nghề nghiệp, bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế, bảo hiểm thất nghiệp và an toàn, vệ sinh lao động

3. Trách nhiệm của học sinh:

Trách nhiệm học sinh phải tích cực, chủ động tham gia lao động ở gia đình, trường, lớp và cộng đồng.

C. LUYỆN TẬP:

Nhiệm vụ 1: Em đồng tình hay không đồng tình với các ý kiến dưới đây? Vì sao?

a) Lao động có vai trò quyết định sự tồn tại và phát triển của cá nhân.

b) Người lao động bị hạn chế chọn việc làm và nơi làm việc.

c) Người sử dụng lao động phải tôn trọng danh dự, nhân phẩm của người lao động.

d) Người lao động chưa thành niên được làm các công việc khác nhau và nơi làm việc khác nhau.

e) Học sinh nên tích cực tham gia lao động ở gia đình, trường, lớp và cộng đồng.

Nhiệm vụ 2: Em hãy đọc nội dung sau để xây dựng và thực hiện bài thuyết trình trước lớp về vị trí, tầm quan trọng của lao động trong cuộc sống.

Lao động là nghĩa vụ thiêng liêng, là nguồn sống, nguồn hạnh phúc của chúng ta. Trong xã hội ta, không có nghề nào thấp kém, chỉ những kẻ lười biếng, ỷ lại mới đáng xấu hổ. Người nấu bếp, người quét rác cũng như thầy giáo, kĩ sư, nếu làm tròn trách nhiệm thì đều vẻ vang như nhau. Ai sợ khó, sợ khổ, muốn “ngồi mát ăn bát vàng”, người đó mới là kém vì không phải là người xã hội chủ nghĩa.

(Hồ Chí Minh toàn tập, tập XIII, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2011, tr. 69)

Nhiệm vụ 3: Em hãy đọc trường hợp sau và trả lời câu hỏi

A+

Chị H kí hợp đồng làm công nhân khai thác đá ở một tỉnh miền núi, dù biết đây là công việc nặng nhọc với phụ nữ. Khi đến công trường khai thác đá, nhận thấy công việc không đúng như khi giao kết hợp đồng, địa điểm làm việc không đảm bảo điều kiện làm việc, thậm chí còn có thể nguy hiểm đến tính mạng và sức khỏe nên chị H đã từ chối làm việc. Chủ doanh nghiệp khai thác đá nói chị đã tự nguyện kí hợp đồng do vậy, chị phải làm, không được từ chối công việc.

- Theo em, chủ doanh nghiệp trong trường hợp này có đang thực hiện quyền và nghĩa vụ của doanh nghiệp sử dụng lao động không?
- Theo quy định của Bộ luật Lao động năm 2019, chị H có quyền từ chối làm việc không? Vì sao?

Nhiệm vụ 4: Theo em, trong các trường hợp dưới đây, đâu là nghĩa vụ của người lao động? Vì sao?

a. Anh A thực hiện hợp đồng lao động và thoả ước lao động với Công ti M.

b. Chị B là nhân viên văn phòng tại Công ti D, chị luôn chấp hành kỉ luật lao động tại cơ quan.

c. Chị K tham gia đóng bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế, bảo hiểm thất nghiệp theo quy định của pháp luật.

d. Chú T tham gia thành lập tổ chức đại diện để bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người sử dụng lao động trong quan hệ lao động.

e. Giám đốc Công ti X kí quyết định khen thưởng đối với chị H vì có nhiều thành tích trong lao động.

Nhiệm vụ 5: Em hãy cho biết hành vi nào vi phạm pháp luật lao động trong các trường hợp sau. Vì sao?

a) Thuê trẻ em 14 tuổi làm thợ may công nghiệp.

b) Không sử dụng, trang bị bảo hộ lao động khi làm việc.

c) Người sử dụng lao động đơn phương chấm dứt hợp đồng với người lao động.

d) Nghỉ việc dài ngày không có lí do.

e) Không trả đủ tiền công theo thoả thuận.

g) Tự ý đuổi việc người lao động khi chưa hết hạn hợp đồng.

Nhiệm vụ 6: Em hãy đọc trường hợp sau và trả lời câu hỏi:

- Nếu là học sinh Trường Trung học cơ sở M, em sẽ chủ động tham gia hoạt động này như thế nào? Vì sao?
- Vì sao học sinh Trường Trung học cơ sở M lại tích cực, tham gia hoạt động lao động cộng đồng của nhà trường?

Hướng tới kỉ niệm ngày Thương binh liệt sĩ, Trường Trung học cơ sở M tổ chức hoạt động dọn dẹp, vệ sinh Nghĩa trang liệt sĩ xã K. Đây là một trong những hoạt động thường niên của nhà trường tạo điều kiện cho học sinh trải nghiệm lao động ở trường, lớp và cộng đồng nhằm thể hiện đạo lí “uống nước nhớ nguồn”, lòng biết ơn sâu sắc đối với các liệt sĩ đã hi sinh vì độc lập, tự do của dân tộc. Hoạt động này đã thu hút được nhiều học sinh tham gia với thái độ tích cực, chủ động.

D. VẬN DỤNG

Nhiệm vụ

1. Hãy viết đoạn văn ngắn (khoảng 100 chữ) thể hiện suy nghĩ của em về vai trò của lao động đối với học sinh nói riêng và đời sống con người nói chung.

2. Em hãy xây dựng kế hoạch để thực hiện lao động ở gia đình, trường, lớp, cộng đồng nhằm góp phần thực hiện tốt quyền và nghĩa vụ lao động của công dân.

D. PHIẾU BÀI TẬP Hoàn thiện phiếu học tập

Kể một số nghề nghiệp thuộc lao động trí óc và lao động chân tay:

<i>Lao động trí óc</i>	<i>Lao động chân tay</i>
-	-
-	-
-	-
-	-

(Mọi thắc mắc xin liên hệ với cô Đài Trang SĐT:0901738927)